

Odrzucenie spadku a zachówek

data aktualizacji: 2019.02.07 autor:

Joanna Chrostowska

Zgodnie z przepisami, spadkobierca, który spadek odrzucił, zostaje wyłączony od dziedziczenia, tak jakby nie dożył otwarcia spadku. A zatem wprowadzona została fikcja prawna, zgodnie z którą spadkobierca odrzucający spadek jest traktowany tak, jakby nie żył w chwili otwarcia spadku.

W wyniku zastosowania wskazanej fikcji przyjmuje się, że spadkobierca nigdy nie nabył spadku i przypadł on od samego początku spadkobiercom, którzy go ostatecznie odziedziczyli.

Skutki odrzucenia spadku zależne są od tego, czy takiej czynności dokonał spadkobierca ustawowy, czy też spadkobierca testamentowy, a ponadto od tego, czy był on jedynym spadkobiercą, czy też współspadkobiercą. W wypadku odrzucenia spadku przypadającego danej osobie w dziedziczeniu testamentowym do dziedziczenia może dojść spadkobierca podstawiony, jeśli taką możliwość przewidział sam spadkodawca albo mogą ulec zwiększeniu udziały pozostałych spadkobierców na podstawie zastosowania instytucji przyrostu albo do dziedziczenia mogą dojść spadkobiercy ustawowi. W wypadku odrzucenia przez spadkobiercę spadku przypadającego mu z mocy ustawy do dziedziczenia mogą dojść w jego miejsce inni spadkobiercy ustawowi albo nastąpi zwiększenie się udziałów spadkobierców dochodzących do spadku wspólnie ze spadkobiercą odrzucającym spadek.

A jak odrzucenie spadku ma się do zachowku? Zaczniemy od uprawnienia do żądania zachowku. Do żądania zapłaty zachowku są uprawnione następujące osoby: zstępni spadkodawcy, małżonek spadkodawcy oraz rodzice spadkodawcy. Uprawnienie to przysługuje im jednak tylko wtedy, gdyby w tej konkretnej sytuacji, w której się znaleźli byli uprawnieni do dziedziczenia ustawowego. Z chwilą odrzucenia spadku ustaje uprawnienie do dziedziczenia ustawowego, a w konsekwencji, osoba która odrzuciła spadek nie będzie mogła skutecznie żądać zapłaty należnego jej zachowku.

Po drugie, odrzucenie spadku może też powodować ustanie obowiązku zapłaty zachowku. Jeżeli osoba, która dziedziczy spadek na podstawie testamentu albo na podstawie dziedziczenia ustawowego odrzuci spadek nie będzie zobowiązana do zapłaty zachowku. Dlaczego? Dlatego, że zachowku można żądać od osób dziedziczących z ustawy, dziedziczących z testamentu, uprawnionych z zapisu windykacyjnego oraz obdarowanych.

Po trzecie, odrzucenie spadku może mieć wpływ na to, czy darowizna będzie doliczana do spadku, a w konsekwencji, czy od tej darowizny będzie należny zachówek. Zachówek należny jest tylko od darowizn, które są doliczane do spadku. Do spadku nie dolicza się z kolei następujących darowizn: zwyczajowo w danych stosunkach przyjętych oraz dokonanych przed więcej niż 10 laty przed otwarciem spadku jeżeli dokonane zostały na rzecz osób niebędących spadkobiercami albo uprawnionymi do zachowku. W związku z tym w pewnych sytuacjach odrzucenie spadku może być bardziej opłacalne niż jego przyjęcie. Jeżeli spadkodawca dokonał na rzecz danej osoby darowiznę dawniej niż 10 lat od chwili jego śmierci, a darowizna ta miała znaczną wysokość, osoba obdarowana może odrzucić spadek, w konsekwencji czego zwolni ją to od obowiązku zapłaty zachowku i zwolni od konieczności prowadzenia postępowania spadkowego w tej sprawie.

Joanna Chrostowska, radca prawny

Kancelaria Radcy Prawnego

Skierniewice, ul. Jagiellońska 29 lok. 410

kancelaria.chrostowska@gmail.com, joanna.chrostowska.oirp.warszawa.pl

tel. 573 180 209

Źródło: <https://skierniewice.eglos.pl/aktualnosci/item/30755-odrzucenie-spadku-a-zachowek>